

Kertomus Suomen Muinaismuistoyhdistyksen toiminnasta vuonna 2001

Yhdistyksen tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Suomen maan ja kansan sekä Suomen suvun ja sen asuma-alueiden ynnä mahdollisuuksien mukaan muiden kansojen ja alueiden muinaisuutta valaisevia muinaistieteellisiä, etnologisia, taide- ja kulttuurihistoriallisia tutkimuksia, levittää tietoa oman maan muinaisjäännöksistä ja osaltaan vaikuttaa niiden suojelemiseen sekä herättää ja pitää vireillä kansan harrastusta muinaismuistoihinsa. Tätä toimintaa yhdistys harjoitti jo 131:n vuoden kartuttamalla kokemuksella. Yhdistys on Tieteellisten seurain valtuuskunnan jäsenseura.

Kokoukset ja yleinen toiminta

Yhdistys piti vakiintuneeseen tapaan seitsemän jäsenkokousta, joista neljä kevät- ja kolme syyskaudella. Kokoukset pidettiin Kansallismuseossa. Paluu Kansallismuseoon aiheutti siirtymisen uuteen kokouspäivään. Kuukauden ensimmäisen torstain sijasta kokoonnuttiin kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Kokousten pitäminen Kansallismuseossa mahdollisti myös yhdistykselle saapuneen uuden kirjallisuuden esittämisen kokousten yhteydessä.

Helmikuun kokouksessa 7.2.2001 yhdistyksen johtokunnan jäsen, museonjohtaja Marketta Tamminen piti esitelmän »Runebergin koti – kenen museo». Esitelmässä kerrottiin miten porvoolaisten ja etenkin rehtori J. E. Strömborgin ansiosta Runebergin kodista tuli museo pian kansallisrunoilijan kuoleman jälkeen ja miten museon aikojen saatossa muotoutui ja laajentui. Esitelmässä valotettiin myös museon tulevaisuuden näkymiä.

Maaliskuun kokouksessa 7.3.2001 yhdistyksen työntekijän, dosentti Markus Hiekkänen piti esitelmän »Suomalainen kirkko ja kirkonmäki – muutoksia keskiajalta uuteen aikaan». Esitelmä oli uuden tutkimusprojektin esittely. Kirkkoja ympäröivää tilaa on eri aikakausina käytetty eri tavalla ja esitelmässä tuotiin esille millaisista lähtökohdista aihetta voidaan tutkia.

Huhtikuun kuukausikokouksessa 4.4.2001 dosentti Heikki Matiskainen esitelmöi aiheesta »Ylä-Volgan varhaisneoliittiset suoasuipaikat». Esitelmä oli eloisa kertomus joidenkin Ylä-Volgan varhaismesoliittisten asuinpaikkojen kaivauksista ja niihin liittyvistä vaikeuksista ja ilon aiheista.

Syksyn ensimmäisessä kuukausikokouksessa 3.10.2002 fil. maist. Timo Salminen piti esitelmän »Nervanderin silakka ja uralilais-altailainen pronssikausi: kulttuurihistoriaa ja arkeologiaa Muinaismuistoyhdistyksen arkistossa». Esitelmä oli tavallaan kertomus vuonna 2000 suoritettun yhdistyksen arkiston järjestämisen yhteydessä tehdyistä havainnoista arkiston sisällöstä.

Marraskuun kuukausikokouksessa 7.11.2001 fil. tri Mika Lavento piti esitelmän »Esihistoriallisen tutkimuksen käytäntöä ja teoriaa». Esitelmän lähtökohdina oli varhaismetallikauden keramiikka, etenkin tekstiilikeramiikka, jota esitelmöitsijä on käsitellyt väitöskirjassaan. Siinä valotettiin mitkä keramiikan ominaisuudet on tutkittu ja millä menetelmillä, kuten monimuuttuja-analyysiä käyttäen ja ko. menetelmien antamat tulokset.

Joulukuun kuukausikokouksessa 5.12.2001 dosentti Hanna Snellman piti esitelmän »Hantien aikakäytöksistä». Esitelmässä selostettiin miten hantit ennen määrittivät ajankohtia ja vuotuiskierron kulkua. Käsitteet määräytyivät vuotuisten työtehtävien ja toistuvien luonnonilmiöiden mukaan. Kristinuskon omaksettuaan hantit käyttivät myös kristillistä kalenteria.

Johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana viisi kertaa (22.1., 20.3., 18.4., 24.9. ja 10.12.). Pykälää johtokunnan kokousten pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 53.

Yhdistyksen työpäiväseuran neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa. Sääntöjen mukainen kokous pidettiin 18.4. Museoviraston rakennushistorian osastossa. Toinen kokous pidettiin johtokunnan esityksestä Kulttuurien museossa 10.12. Molemmissa kokouksissa käsiteltiin sääntöuudistusehdotusta.

Toukokuun 25. päivänä tuli kuluneeksi sata vuotta professori Ella Kivikosken syntymästä. Yhdistys muisti entistä puheenjohtajaa ja kunniajäsenä laskemalla seppeleen hänen haudalleen.

Julkaisutoiminta

Painosta ilmestyi kertomusvuoden aikana

– *Aikakauskirja 109* (toimittanut Torsten Edgren), sisältö: Mika Lavento, Textile ceramics in Finland and on the Karelian Isthmus. Nine Variations and Fugue on a Theme of C. F. Meinander. 410 s.

– *Kansatieteellinen Arkisto 48* (toimittanut Sanna Kaisa Spoof), sisältö: Tea Seppälä, Das Erbe des Winzers, volyymin laajuus 430 s.

– *Suomen Museo 2000* (toimittanut Tuukka Talvio), kirjoittajat: Risto Pulkkinen, Jukka Luoto, Kenneth Lönnqvist, Jouni Kuurne, Tuula Rannanjärvi-Laukkanen, Teppo Korhonen, Tuukka Talvio, Matti Huurre, Raimo Fagerström, Mirja Miettinen ja Knut Drake. Volyymien laajuus 159 s.

Kirjasto ja arkisto

Kertomusvuonna yhdistyksen kirjasto kasvoi 732:lla niteellä. Vaihtotoiminnan avulla saatiin 623 kausijulkaisua ja 109 monografiaa, joiden yhteinen arvo on noin 210 000 markkaa.

Talous

Yhdistyksen vakituinen kokoustoiminta ja jäsenistölle postitettu informaatio on rahoitettu jäsenmaksukeräyksellä. Vaikka yhdistys palauttaa jälleen Kansallismuseoon saattoi järjestää pientä virvokkeiden tarjontaa jäsenmaksuja ei korotettu. Vuosikokouksessa 7.5.2001 päätettiin pitää jäsenmaksut samansuuruisina kuin edellisenä vuonna. Vuosijäsenmaksu on 50 mk, ainajäsenmaksu 500 mk ja lahjoittajajäsenmaksu 2 500 mk.

Kirjojen myyntiä on vakiintuneeseen tapaan yritetty edistää eri tavoin. Myynti on edelliseen vuoteen nähden noussut jonkin verran. Suurin osa myynnistä tapahtuu Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan ylläpitämän Tiedekirjakaupan välityksellä. Kansallismuseossa järjestetyissä joulumyyjäisissä myytiin julkaisuja yhteensä 9 000 markan arvosta.

Jäsenistö

Kertomusvuonna ei tehty esityksiä uusiksi kutsujäseneksi. Varsinaisiksi jäseniksi yhdistykseen liittyivät Anna-Liisa Alho Helsingistä, Pauli Muukkonen Vantaalta, Harri Nyman Helsingistä, Jukka Relas Helsingistä, Helena Ruotsala Turusta ja Katriina Siivonen Turusta. Kertomusvuoden lopussa yhdistyksessä oli 613 jäsentä.

Johtokunta ja toimihenkilöt

Vuosikokouksessa valittiin yksimielisesti yhdistyksen puheenjohtajaksi edelleen dosentti Teppo Korhonen. Erovuorossa olleen johtokunnan jäsenen Ari Siiriäisen tilalle valittiin yksimielisesti dosentti Paula Purhonen. Toinen erovuorossa ollut jäsen, fil. tri Sanna Kaisa Spoof valittiin yksimielisesti jatkamaan tehtävänsään seuraavan kolmivuotiskauden.

Johtokunnan muut jäsenet olivat dosentti Ildikó Lehtinen, dosentti Renja Suominen-Kokkonen, yli-

intendentti Tuukka Talvio sekä museonjohtaja Marketta Tamminen. Johtokunta valitsi fil. lis. Tuukka Talvion varapuheenjohtajaksi.

Yhdistyksen sihteerinä toimi yli-intendentti Marianne Schauman-Lönnqvist ja varasihteerinä fil. lis. Päivi Maaranen.

Yhdistyksen varainhoitajana ja kirjanpitäjänä on toiminut merkonomi Peter Walden ja fil. maist. Johanna Lilja on toiminut kirjastonhoitajana. Julkaisuvarastonhoitajana toimi fil. lis. Petro Pesonen.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin yksimielisesti fil. maist. Leena Hakli ja ekonomi HTM Toivo Tuomikorpi jatkamaan tehtävässä. Varsinaisten tilintarkastajien henkilökohtaisiksi varamiehiksi mainitussa järjestyksessä valittiin fil. maist. Olavi Tapio ja pankinjohtaja Antero Ruusuvaara (HTM).

Sanakirjasäätiön valtuuskunnassa yhdistystä edusti prof. Juhani U.E. Lehtonen varamiehenään dos. Leena Sammallahti.

Helsingissä, 20.3.2002

Marianne Schauman-Lönnqvist
sihteer